N°. 303. 1838

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Vrijdag 21 December.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den December.

Gelijk men alle jaren opmerkt zoo is ook ditmaal het geval geweest. Zoo lang te voren is er over den inhoud der openingsaanspraak gesproken en van dezelve heeft men de oplossing van vele kwestien verwacht, dat, nu de inhoud bekend is, men zich over deszelfs onbeduidendheid verwondert. Ditmaal was de aandacht geheel op de belgische kwestie gespannen; men verwachtte eene *stellige* beslissing te hooren, doch hetgeen daaromtrent in de aanspraak gezegd wordt, drukt niets bepaalds uit, dan de hoop op de aanstaande vredelievende beslechting van het hangend geschil. Intusschen dragen de ministeriele bladen zorg om den zin dier phrase van de openingsaanspraak nader toe te lichten. Zoo kondigt, volgens *la Presse*, het ministerie in deze zinsnede aan: » Dat de oplossing der belgische kwestie op handen is en vredelievend zal zijn, maar dat, alhoewel de onafhankelijkheid van Belgie daarbij bekrachtigd wordt, de beslechting van het vraagstuk, tevens ten doel en de uitwerking hebben zal, dat er waarborgen gegeven worden voor de rust en de wettige vordering van de mogendheden, die aan deze zaak deel genomen en belang bij dezelve hebben." Het *Journal des Débats* drukt zich nog bepaalder uit. In dit blad leest men heden, in zijn overzigt van de openingsaanspraak:

» Wij weten dat men het ministerie het tot een misdaad zal aanrekenen, dat het in de openingsaanspraak de bepaalde vereffening van de belgische aangelegenheden niet aangekondigd heeft. Men zal zeggen, dat het niet gedurft heeft. Men zal het beschuldigen, van te hebben willen tijd winnen. Wat ons aangaat, wij prijzen het ministerie hoogelijk, dat het dat uitstel heeft verkregen, wanneer zulks metterdaad aan zijne pogingen te danken is. Het uitstel van de besluiten der londensche conferentie zal de fransche kamers in de gelegenheid stellen, om al het gewigt harer vaderlandsliefde en wijsheid in de schaal dier gewigtige beraadslagingen te leggen. De fransche kamers zullen partij kiezen in de moeijelijkheden die Belgie en Holland verdeelen. Het ministerie wil die moeijelijkheden oplossen door den vrede; het zal zijne redenen daarvoor aanvoeren. Wanneer de kamers de bezwaren door middel van den oorlog willen uit den weg ruimen, wel nu! wij weten dat zij ministers zullen vinden geheel bereid om den oorlog te voeren; maar het zullen niet zijn de ministers van 15 april. De vrede of de oorlog, ziedaar het vraagstuk, dat de kamers met opzigt tot Belgie zullen moeten beslissen. Geene redeneringen, geene welsprekendheid, hoe bekwaam, om de kwestien in te wikkelen, zal de keuze tusschen beide ter zijde kunnen stellen.

» Brengen wij het ministerie onze erkentelijkheid, dat het zulk eene groote verantwoordelijkheid niet op zich heeft willen nemen. Prijzen wij hetzelve, dat het de belgische kwestie tot zijne eenvoudige bepalingen heeft teruggebragt. Wilt gij Frankrijks onderteekening van het traktaat der 24 artikelen uitwisschen, nog is het tijd, gij zijt er meester van; schrapt zijne onderteekening uit, wijst het koningschap andere ministers aan; wij gevoelen den moed niet te bezitten, om Europa den oorlog aan te doen, ten einde het regt te hebben heden het traktaat te verscheuren, dat wij gisteren goedkeurden! Dat de partijen zulk een opregt en oordeelkundig gedrag zoeken te belasteren en zwart te maken, het is niet te min in overeenstemming met de strengste beginselen van het vertegenwoordigend gouvernement."

Uit de bovenstaande artikelen van de beide ministeriele bladen, blijkt het duidelijk, dat het ministerie wel voor zich gezind is, om tot het besluit der andere mogendheden, opzigtelijk de uitvoering der 24 artikelen, wat het grondgebied betreft, toe te treden; maar, uit vrees voor de oppositie in de kamers, er niet toe durft over te gaan. Uit dien hoofde heeft men van de conferentie een uitstel verzocht, ten einde de kwestie door de kamers te doen behandelen. Dit uitstel, hetwelk eerst van den 1sten Februarij tot den 1sten Junij zou verlengd worden, was thans tot den 15 Februarij bepaald, binnen welken tijd de kamers, bij de discussie van het adres van antwoord, de zaak zeker zullen afgehandeld hebben.

Bij de belangrijkheid der belgische kwestie zijn de andere grootendeels uit het oog verloren. Omtrent de zaken van Spanje had men niet veel anders verwacht; intusschen bevreemden zich velen, dat men nog zich durft te beroemen, over de trouwe naleving van het viervoudig verbond. In de laatste zinsnede van den koning, waar hij over de noodzakelijkheid van de eendragt spreekt, meent men eene toespeling te zien op de coalitie, die dezer dagen tusschen sommige partijen tegen het ministerie tot stand gekomen is.

— De kamer van afgevaardigden heeft zich heden in hare bureaux begeven voor de keus van de presidenten en secretarissen. — De pairs hebben zich insgelijks met de vorming van het bureau der kamer bezig gehouden.

— De heer *Desages*, die laatstelijk naar Londen gezonden werd, is gisteren in de hoofdstad teruggekomen, zoo men zegt de toestemming van de conferentie medebrengende, voor een uitstel tot den 15den februarij, wanneer door Belgie aan de bepalingen van het grondgebied zou moeten gevolg gegeven worden.

— Nog nimmer is de koerierwissel tusschen Parijs en Brussel zoo druk geweest als in deze dagen. Sedert het begin dezer maand zijn er 25 koeriers voor het kabinet der Tuilerien aangekomen; soms drie op een dag.

— Men heeft opgemerkt, dat de belgische gezant *Lehon* gisteren, bij de opening der kamers, niet tegenwoordig was.

— De laatste tijdingen, die men uit Pisa, omtrent prinses *Maria*, ontvangen heeft, laten weinig hoop op haar behoud over.

— Volgens de jongste tijdingen uit Madrid van den 11den, zag men eerst den 16den het berigt van den heer *de Castro* uit Lissabon te gemoet, of hij den hem aangeboden post in het ministerie zal aannemen. De aanwezende ministers hadden het niet noodzakelijk geacht, zijne komst af te wachten, om de Cortes een soort van programma mede te deelen, over den weg dien zij denken in te slaan. Het stelsel, dat zij wenschten te volgen is allezins bevredigend: het gouvernement zou geene middelen verzuimen, om aan den burgeroorlog een einde te maken en Spanje den vrede te hergeven, maar, om dat groote doel te bereiken, moesten de partijen zich vereenigen en gezamenlijk het gouvernement haren steun verleenen. Dit programma had in de kamer, over het algemeen, een goeden indruk gemaakt.

Door de maatregelen van den generaal *Cleonard* was de rust in Andalusie thans geheel hersteld.

— De generaal *Espartero* heeft een nieuw adres aan de koningin, over de gebeurtenissen van Sevilie, ingezonden, waarin hij het gedrag van de generaals *Narvaez* en *Cordova* ten scherpste berispt, en eischt, dat zij voorbeeldig gestraft worden.

— Ter beurze heerschte heden een algemeene schrik onder de aandeelhouders in de belgische bank. Hare aandeelen daalden van 1150 op 800; voor weinige dagen stonden dezelve nog op 1490. Ook de andere fondsen werden daardoor eenigzins gedrukt. De notering was heden (18 *December*) 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 79,25; Nap. r. 98,90; Sp. Ardoin 16½; Rom. L. 101.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten December.

Gisteren heeft de Eerste Kamer der Staten-Generaal over de begrootingswetten beraadslaagd.

Na de behandeling, bij de Tweede Kamer, op heden van de voordragt betrekkelijk de volle rentebetaling en de oorlogs-credieten voor den jare 1839, zullen hare werkzaamheden tot in de maand [illegible] aanstaande worden geschorst.

— Naar men verneemt heeft het Z. M. behaagd den heer *J. W. Holtrop*, tot dusverre onder-bibliothecaris, te benoemen tot bibliothecaris der Koninklijke Bibliotheek in deze residentie.

Mr. *P. Brunsveld van Hulten*, substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven, is benoemd tot ambtenaar van de eerste klasse, om in Indië eventueel in eene regterlijke betrekking te worden geplaatst.

In rang en ancienniteit zijn in Oostindië overgeplaatst, bij het wapen der artillerie, *W. K. H. Feuilleteau de Bruyn*, tweede luitenant van het 1ste bataillon veld-artillerie, en bij het gewone leger *W. Lammeru*, tweede luitenant van de 10de afdeeling.

— Het non-activiteits-tractement is toegelegd aan *J. Godefroy*, apotheker der derde klasse bij het tijdelijk hospitaal te Delft.

— Van Regerings wege is aan den Gouverneur in Overijssel eene som van *f* 500 verstrekt, ten einde aan te wenden tot leniging van den ongelukkigen toestand der armen op het eiland Schokland.

— Bij Koninklijk besluit is goedgekeurd het plan eener geldleening, ten bedrage van *f* 80,000, door den raad der stad Zwolle te openen, ter bestrijding van onderscheidene buitengewone uitgaven dier stad, als hare bijdrage tot de kosten van het gebouw voor het provinciaal Geregtshof van Overijssel, de kosten van aanbouw van een nieuw gebouw, voor het stads instituut van opvoeding voor jonge jufvrouwen en die van een lokaal voor de garnizoens-infirmerie enz.

Bij een ander besluit zijn de brikken *de Meermin* en *de Postiljon*, beide liggende te Helvoetsluis, en respectivelijk gekommandeert wordende door den kapitein-luitenant ter zee *E. G. van der Plaat* en den luitenant ter zee van de eerste klasse *A. de Volgt*, naar Oost-Indië bestemd geworden, ter versterking van de zeemagt aldaar.

Nog is bij een Koninklijk besluit het departement van binnenlandsche zaken gemagtigd tot het aanbesteden van onderhoud, gedurende het jaar 1839, van al de reeds voltooide werken, toebehoorende tot de droogmaking van den Zuidplas van Schieland.

— Men schrijft uit 's Gravenhage, dat het vertrek van den baron *Mortier*, tot dusverre Envoyé-Extraordinaris en minister Plenipotentiaris van Frankrijk bij ons hof, aanvankelijk op den 15den dezer bepaald was. Later heeft deze diplomaat zijn vertrek tot den 20 dezer verdaagd. Thans verneemt men, dat Z. Exc. tot in de eerste dagen van Januarij alhier zal verblijven. Welonderrigten meenen dat dit langer verblijf in verband zoude staan, met het Hollandsch-Belgisch vraagstuk, aangezien deze gezant in de laatste dagen drokkere conferentiën dan gewoonlijk met Z. Exc. den minister van Buitenlandsche Zaken gehouden heeft.

— Het *Journal de la Haye*, melding makende van een artikel uit den *Courrier Français*, waarbij Belgie wordt aangemoedigd, om, op het voorbeeld van Nederland, zich niet lijdelijk aan de beslissingen der Londensche Conferentie te onderwerpen, maar met Venlo even zoo te handelen, als vroeger door Nederland, ten aanzien van de Antwerpsche citadel, is gehandeld, door de genoemde vesting eerst na eenen roemrijken tegenstand te ontruimen, voegt er de aanmerking bij, dat, toen Nederland op eene heldhaftige wijze de citadel van Antwerpen heeft verdedigd, het de 24 artikelen niet had aangenomen, terwijl nu daarentegen Belgie zich met geweld zou moeten verzetten, tegen de uitvoering van een destijds plegtig aangegaan traktaat.

— Het *Handelsblad* behelst den volgenden brief uit Brussel, en zegt voor de echtheid van deszelfs inhoud in te staan:

» Ons kabinet heeft eene Nota ontvangen van de Engelsche regering, waarbij zeer scherpe vertoogen worden gedaan tegen de wapening van Belgie, met bijvoeging van de stellige verzekering, dat een enkel kanonschot tegen de troepen van den duitschen bond of tegen eenige andere, zal worden beschouwd als eene oorlogsverklaring van Belgie tegen gansch Europa, en ten gevolge zal hebben het verlies van al de voordeelen bij het traktaat van 15 November 1831 aan Belgie verzekerd.

» Deze Nota gesteld op eenen toon die geene de minste onzekerheid of twijfel overlaat, omtrent de bedoelingen des engelschen kabinets, heeft onze bewindslieden met schrik om het hart geslagen.''

De beroemde beijersche generaal vorst *von Wrede* is den 12den dezer, na eene langdurige ziekte, op zijn landgoed Ellingen nabij Neurenberg overleden. Hij was den 29sten April 1767 geboren, tot den rang van veldmaarschalk, inspecteur-generaal van het leger en der vestingen, en erfelijk rijksraad opgeklommen, had gedurende zeven zittingen der Stenden de waardigheid van president van de kamer der Rijksraden bekleed, en was door verschillende europesche Vorsten met niet minder dan zeventien ridderorden beschonken. De overleden Vorst heeft bevolen, dat zijn lijk geopend en de kogel die hem in den slag bij Hanau in het ligchaam is gedrongen, daaruit gehaald zal worden, ten einde dien, in een gesloten vaas, door zijne familie worde bewaard. Hij laat vijf zonen en drie dochters na, de eersten van welke allen militairen of burgerlijke betrekkingen, in beijersche of vreemde dienst bekleeden.

Na den dood van den vorst *von Wrede* zijn de tegenwoordige Koning van Wurtemberg en de hertog van *Wellington* de eenig overgeblevenen der veldheeren, die de verbonden troepen in 1813 hebben aangevoerd.

Eergisteren zijn de schuldeischers van de belgische bank op een der zalen van het stadhuis te Brussel bijeen geroepen, onder het voorzitterschap van den heer *van Volxem*, de betrekking van burgemeester waarnemende. De advokaten *van Overbeke* en *Mascart*, hebben, in betrekking van raden der bank, een verslag van het actief en passief gegeven, waarna de vergadering van gevoelen is geweest om een uitstel van drie maanden aan de bank te verleenen, Met eenparigheid werd de heer *Mettenius* tot commissaris der bank gekozen, met autorisatie om een tweetal ambtgenooten te kiezen, ten einde het beheer over de bank gezamenlijk met dezelver directeurs, te voeren. De heer *Mettenius* verklaarde intusschen dadelijk, dat hij de gezegde opdragt niet aanvaardde. Er werd nu van het bijeen roepen eener tweede vergadering gesproken, ten einde eenen anderen commissaris te verkiezen.

De leden van de regtbank van koophandel te Brussel hebben zich tot tweemalen gezamenlijk bij de ministers vervoegd, om hun maatregelen voor te stellen, om de terugwerking te verhoeden, die de schorsing van de betalingen der bank op de industriele etablissementen en ondernemingen moet hebben, welke met dezelve in betrekking staan.

De schorsing van de betalingen der bank heeft door geheel Belgie een' diepen indruk gemaakt. Over de oorzaken dier noodlottige gebeurtenis heeft men nog geen genoegzaam licht, doch, naar het schijnt, heeft de bank den prijs der aandeelen in allerlei maatschappijen van nijverheid, die gedeeltelijk ook met haar in naauw verband stonden, willen ophouden, en daardoor, bij de algemeene daling in die actien, zoowel te Brussel als te Parijs, te veel gewaagd. De belgische regering is, volgens de erkentenis der ministeriele bladen zelven, in het eerst de bank nog met fondsen uit de schatkist te hulp gekomen, niet denkende, dat de toestand dier instelling reeds zoo hopeloos was. Den 16den december heeft het belgische ministerie echter aan het bestuur der bank doen kennen, dat het, onder de tegenwoordige omstandigheden en bij de bestaande eigene behoefte van Belgie, onmogelijk was, om iets meer te doen; en daarop is dan dadelijk het ophouden der betaling gevolgd. Op aandrang van het bewind, heeft echter de maatschappij voor de volksvlijt, of zoogenaamde Brusselsche bank, de verpligtingen der gevallen instelling ten aanzien eener daartoe behoorende spaarkas of spaarbank, op zich genomen; zoodat ten minste de schamele volksklassen te Brussel niet regtstreeks door dezen finantielen schok lijden, hetgeen trouwens onberekenbare gevolgen had kunnen hebben.

— Te Antwerpen waren gisteren (19 *December*) genoteerd: Belg. 98, 98¼; 3 pCt. 69¼, Spanje Ardoin 15⅝, 15.

De Londensche berigten over Belgie gaan tot den 17den. In den *Courier* wordt een artikel gevonden, waarin het over de verkoeling in de betrekkingen tusschen Frankrijk en Engeland spreekt, en waarin het voorts omtrent de belgische zaken zich aldus uitlaat:

» Het *Journal des Débats* spreekt op een' hoogen toon over de reductie van de belgische schuld en zou aan het publiek wel willen doen gelooven, dat Belgie de concessien, die het van de conferentie verkregen heeft, aan de goede diensten van het ministerie des heeren *Molé* verschuldigd is. Wij hebben reden, om te gelooven, dat dit in geenen deele zoo is, als zijnde lord *Palmerston*, en niet de graaf *Sebastiani*, het lid van de conferentie, die het eerst het voorstel gedaan heeft, om het deel, dat door Belgie van de gemeene Nederlandsche schuld moet gedragen worden, te verminderen. — Wat de grondgebied-kwestie aangaat, wij herhalen het, dat deze nimmer in de conferentie is bediscussieerd geworden. De leden van de conferentie, en daaronder begrepen de generaal *Sebastiani*, zijn van den beginne af eenstemmig van meening geweest, dat Luxemburg en Limburg aan den koning van Holland moesten teruggegeven worden. Het fransch gouvernement verdient derhalve alle berisping, wanneer koning *Leopold*, bij zijne openingsaanspraak aan de kamers, aangespoord is geworden, om voedsel te geven aan een hoop, die weinig kans van verwezenlijking heeft. De graaf *Molé* had geen beloften moeten doen geven, welke hij wist, dat de koning geenszins kon vervullen.''

— Ter Londensche beurs van den 17den waren genoteerd: 3 pCt. gec. 93¾; Ned. 2½ pCt. 54½, ¾; dito 5 pCt. 100⅝; Spanje 18 drie achtste.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (19 December) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 zeven zestiende, 54; dito 5 pCt. 100 drie achtste; Kansbill. 25½, 25, drie achtste 10⅝; Amort. Sijndk. 4½ pCt. 94½, ¼, ½; dito 3½ pCt. 79 drie achtste; Handelm. 175⅝; O. Indie 5 pCt. 98⅞; Ardoins 15⅝, ¾.

HOLLANDSCHE SCHOUWBURG.

De Tooneellisten onder de Directie van L. T. J. ROSENVELDT, oud Lid en Eersten Komiek van den Koninklijken Schouwburg, te *'s Gravenhage*, zullen de eer hebben te Vertoonen op Zaturdag den 22 December 1838, (op algemeen verzoek) *DE EERSTE EN DE DIENSTMAAGD*, of DE ONSCHULDIGE DIEFSTAL, Historisch Melodrama in drie Bedrijven, naar het Fransch door C. VREDENBERG, versierd met deszelfs Decoratiën, Machineriën, Dansen en verderen Tooneelmatigen Toestel; *in vele jaren niet vertoond*. Na hetzelve: DE MEDEMINNAAR VAN ZICH-ZELVEN, Oorspronkelijk Blijspel met Zang in één Bedrijf.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.